

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

9. szám.

Első évfolyam. 1862.

Jun. 27.

Jövő hó elsejétől kezdve
előfizetést nyitunk a

„Hortobágy“

jul.—decz. félévi folyamára.

Előfizetési ár, helyben házhoz hor-
tással, vagy vidékre postán küldve,

2 frt. 50 kr.

Hedvig Vilmosnak.

1390.

Ha majd eljut kezedhez e levél
S megmondja hogy még él Hedviged, él,
Ha ugyan átokterhes életem
Csufságból e néven nevezhetem:
Sirass meg engemet keservesen,
Én elrabolt, elvesztett kedvesem!
Sirass meg engem, édes Vilmosom!
Mert sem pörkunyhóban, sem trónuson,
— Bármint dühöng a sors itt, vagy ott,
Nincs oly boldogtalan, mint én vagyok.
Sirass meg engem, mert az én szemem
Alig mosolyga még s már könnytelen,
Eltűnt gödréből a szem és maradt
Helyén két gömbölyű üvegdarab.
A nyomorult koldus: a könyező,
Dusabb, mint Hedvig, a fejedelmi nő,
Mert köny a legbecsesebb földi kincs,
S a lengyel királynőnek könyje nincs. . . .

Királynő! . . . oh mit csufolódom? én,
E honban a legszánandóbb szegény.
Királynő! . . . oh Vilmos! szánj engemet,
Midőn ajkad kimondja e nevet;
A trónnak — élveit nem érzem én,
Csak gondja, terhe, sulyja az enyém.

Másnak rózsás kert a királyi szék, —
Az én rózsáim rég kitepdések.
Másnak jutalmat ad a küzdelem, —
Az én küzdelmem csak reménytelen.
Másoknak arczuk bibortól piros, —
Az én arczom szégyentől hiboros,
A szégyentől, hogy olyané vagyok
Kitől szívem örökre elfagyott.
Mások a trónra, mely dusan fizet,
Nem visznek mást, mint egy főt s két kezét, —
Én mindenemet érte áldozám,
Pedig e föld még csak nem is hazám.

Hitet vall e nép és nem érzi benn,
Férjet vall ajkam és tagad szívem;
Más az oltárhoz csak követ hozat,
Én pap vagyok s egyszersmind áldozat.
Szegény bus szívem a hid, melyen át
E nép keresi paradicsomát.
Csoda-e, hogy ha ilyen gyöngé hid,
Ilyen tömeg sulyától megtörik? . . .
Üdvet szerezni, hadd használja más:
Előttem áll e roppant hivatás,
Ezzel szolgáltam meg a koronát,
Melyet az ur a vértanuknak ad.

Tán joggal sujt az ég haraga ránk,
Mivel két hétig boldogok valánk?
Nevetséges! két hétig boldogok:
Hisz akkor még szívünk se dobogott!
Azt mondták, hogy férj és nő vagyunk,
Mindenki tudta s nem tudtuk magunk.
A jegyváltás, az összetett kacsók,
Mit engedelmesen adánk: a csók,
Vidám napunk és nyugodt éjjelünk,
Galád játékot üztek ott velünk,
Hogy fejlődvén szívünk érzelmei
Tudjuk meg, mit teszen: elvesztteni!

Egy izben a sors így szólt: gyermek,
Amott van a mennyország, menjél,
Mí mentünk . . . már megfutva volt,
S im! betevék előttünk a kaput.

Miért nem volt két öklöm faltörő?
 Miért nem volt vágyamban büverő:
 Hogy romba zúztam volna a falat,
 Melyen tul egy lépésre tudtalak! . . .
 Erőtlen voltam, gyöngé két karom
 Csak annyi rést sem ronta a falon,
 Csak annyit sem — oh Vilmos! melyen át,
 Epedve pillanthattam volna rád.
 Mért nem tudott szemem villámlani,
 Villámban a gyávákra hullani,
 Kik kardosan, elzárt ajtók előtt,
 Reszketve néztek engem, gyöngé nőt!
 Ontottak volna záport e szemek,
 A köny helyett, mely szívem ölte meg,
 A záporban fuladtak volna ott,
 Kik megirigylék a két boldogot,
 S egyszerre — tétlenül nézett az ég! —
 A boldogságot tőlök elvevék. — —

De mért nem szünök panaszkodni, mért?
 A terhet, melyet nem kimélve, mért
 Vállamra irgalmatlan végzetem,
 Ugyis holtig viselni kell nekem.

Hiszek, reményelek, vágyom, epedek,
 Könyörgésben ostromlom az eget —
 S nem csilapítja az ég ezt a kint,
 Remény, hit, vágy, imák . . . hiába mind!
 Egyetlen vigasz, mely reám leszáll:
 Hogy majd mindent jóvá tesz a halál.

Meghalni! . . . Oh szerelmem, Vilmosom!
 Ha éveim számát megolvasom,
 S látom, hogy a huszon tul nem halad:
 Elrémit, elfagyaszt e gondolat;
 De ha a napokat átgondolom,
 Melyekben annyi volt a fájdalom,
 S gyönyört alig néhány perczők talált:
 Megváltóként üdvözlöm a halált.
 Midőn eszembe jut, hogy fenn megint
 Találkozandnak egykor lelkeink,
 S az egyesülés ott örök leend:
 Perczig sem ohajtók maradni lent.
 De ohajtásom mindjárt elenyész,
 Ha arra gondol én bennem az ész:
 Hogy azért, a mit majd, egykor nyerünk,
 Mennyit kell itt a földön vesztenünk. . . .
 Nem, nem, — ha már másképen nem lehet:
 Legalább egy földön lakjam veled.

Szobám rideg, mint egy zárda szoba;
 Szeges öv, bőjt, könyörgés, szőrruha. . . .
 Hányszor teszek kísérletet velek,
 Hogy általok téged felejtselek.

De hajh! csak ront minden kísérletem.
 Téged képzellek a feszületen,
 A térdeplő előtt lebegsz s azon
 Önkéntelen hozzád imádkozom.
 Az angyalok arczod képmásai,
 Hangod tanitá őket dallani.
 Az égnek boltja a te homlokod,
 Szemedben feltalálom a napot. . . .
 De ki sorolhatná el azokat
 A mennyei tulajdonságokat,
 Melyekkel téged e képzelmi láz,
 Ez a rémalkotó agy felruház?

Ki irhatná le mint játszik velem,
 Ez a kiolthatatlan szerelem,
 Mely éltet és öl, megfagyaszt s hevit,
 Boldogtalanná tészen s boldogit.
 A nyugalom kényelmes és puha
 Ágy . . . benne én nem feketém soha,
 Az én örömtelen lakhelyemet,
 Sorsom tövisekkel hintette meg.
 A hit: szelid fényű délyesti nap. . . .
 Én nem örültem még sugárinak,
 Az én napom forrón, égetve süt,
 Utána hervadás van mindenütt.
 Az élet csendesesen folyó patak,
 Csak az enyém haragos zuhatag. . . .
 Oh ég! mikor lesz ennek vége, hol
 Végződik e nem érdemelt pokol?

Oh majd ha eljut hozzád e levél,
 Megmondani, hogy él Hedviged, él,
 Sirass meg engemet keservesen,
 Én elrabolt, elvesztett kedvesem!
 A köny mely arczod gyászrózsáirul
 E siremlékek — e betűkre hull,
 Mely téged annyi bánatból kiment:
 Tán nekem is szívárványom leend.

Gyapai.

Eletbiztosítás.

Czikksorozat.

(Vége.)

6-dik dijszabály.

Sejtelmesiné asszonyság olyan egészséges ugyan,
 mint a makk, de fejébe vette, hogy hosszú életü nem
 lesz, és nem lehetne tőle elvitatni, hogy már a jövő
 évben itt hagyja ezt a sápadt világot. Az első magyar
 bizt. társ. udvariasb, hogy sem valakivel — kivált nő-
 vel — vitatkoznék, s bár az asszonyság körül, a ha-
 lál hirnőkeiit felfedezni nem bírja, kész vele oly szer-

zódásra lépni, hogy ha az asszonyság a következő évben meghalna, örökösének 100 frtot fizet ki. E biztosítás fejében a 40 éves Sejtelmesiné egyszerre 1 frt. 80 krt tartozik a társulat pénztárába fizetni.

A díjak aránya minden évszámnál körülbelül 4 kral növekedik, vagy is 21 éves biztosított 4 kral fizet többet, mint 20 éves, — 22 éves ismét 4 kral többet, mint 21 éves biztosított. — Ha pedig a biztosított nem a következő, hanem valamely későbbi évtől feltételezi halálát, akkor minden évre körülbelül annyit (sőt kevesebbet is) kell fizetnie, mint az elsőre. Példaul Sejtelmesiné, ha ugy kíván 100 frtot biztosítani, hogy az akkor fizetessék örökösének, ha ő a következő 7 év alatt halna meg, egyszerre 11 frt 68 krt, (vagy 7 évig évenként 1 frt. 68 krt.) kell fizetnie.

7. 8. és 9-dik díjszabály.

A biztosítás különböző nemei közt alig van fontosabb, mint az, mely szerint a gyermekeknek, bizonyos életkorra jutás idején fizetendő tőke biztosítatik. Természetes! hiszen az ember életében válpontok vannak, melyeknél leginkább szorul segélyre; másrésztől a társadalomban legtöbb az olyan ember, a ki keresményéből annyit félre nem tehet, a mennyiből leányát tisztességesen kiházashassa, fiát a katonakötelezettség alól kiválthassa, vagy bizonyos üzlet megkezdése, fensőbb tanulmányok bevégezése vagy okmányok megszerzésénél, anyagilag hathatósan segélyezhesse. — Mily nyugodtnak érezheti magát a szüle, ha mindezekről idejében gondoskodott, ha szülei kötelességének anyagi részét, egészen a biztosító társulat vállaira tette!

E benső nyugalmat szerzi magának Irodási ur, midőn kis gyermeke születésétől kezdve, (ha az egyszerre is fizethető 127 frt. 14 kral nem rendelkezhetik) évenként 12 frt. 96 krt. vagy havonként 1 frt. 14 krt. fizet a társulat pénztárába, s ez által azt teszi bizonyossá, hogy gyermeke 24 éves korában 600 frtot kap a társulattól. — Irodási ur attól sem riad vissza, hogy ha az isten még egy gyermekkel megáldja: azt is, később a harmadikat, sőt a 4-diket is biztosítsa; mert igaz, hogy 40—50 frtnyi havi keresményéből, keservesen esik 4 gyermek biztosításaul havonként 4—5 forintot fizetnie, de még sokkal keservesebben esnék 4 gyermeknek, 24 éves korukban 6—600 frtot adni, vagy azok anyagi küzdelmeit, s ezek folytán netalán szép remények meghiusultát szemlélnie.

Az ilyen ugynevezett kiházásítási biztosítások háromféle díjszabály szerint eszközölhetők. Az első (a biztosítási könyvecske szerint 7-dik) az épen most elmondott egyszerű módra alkalmazható, a második szerint a díjak csekély emelkedése mellett az biztosítatik, hogy ha a gyermek a kitűzött korév

előtt elhalna, a már befizetett díjakat a biztosító fél visszakapja; a harmadik (a könyvecske szerint 9-dik) díjszabály szerint pedig, a díjak fizetése a biztosító fél, például a gyermek atyjának, a kitűzött idő közt történendő halálával rögtön megszűnik; például ha Irodási ur a 9-dik díjszabály szerint biztosítja gyermekeit, s a szerződés megkötése után egy hóval meghal, többé semmit sem kell fizetni, s a gyermek a kitűzött év elérésekor mégis megkapja a biztosított tőkét.

A 7-dik és 8-dik díjszabály szerint a díjak csak ahhoz képest változnak, a mint a díjfizetés megkezdése és a tőke felvételének ideje közt több vagy kevesebb év van, (oly egyénre, ki a gyermek 10 éves korától kezdve 20 éves koráig fizet, természetesen több évdíj esik, mint a ki a gyermek egy éves korától kezdi a fizetést.) Ellenben a 9-dik díjszabálynál már nemcsak a gyermek életkora, hanem a biztosító egyéné is tekintetbe jő, és például egy éves gyermeket, 30 éves apa, évenként néhány kral kevesebbet biztosíthat, mint ugyancsak egy éves gyermeket 40 éves apa.

Egyébiránt a díjak közt nincs tetemes különség, mert például egy éves gyermeknek, 20 éves korára fizetendő 100 forintot, a 7-dik díjszabály szerint évi 3 frt. 23 kral, a 8-dik díjszabály szerint évi 3 forint 55 kral lehet biztosítani; s a 9-dik díjszabály szerint ugyanoly idejű gyermeknek, 20 éves apa, körülbelül évi 3 frt. 40 kral biztosíthat 100 frtot.

A biztosító fél kívánatára, társulati legujabb szabály szerint, a 8-dik és 9-dik díjszabály egyesítettik; valamint a társulat soha sem vonakodik a biztosító felek igényeihez lehetőleg alkalmazkodni.

Cicero szavaival és Demosthenes hangjával ohajtanánk birni, hogy az apákat, árva gyermekek gyámjait és szegények rokonait leginkább ezen biztosítási mód előnyeiről s alkalmazásának a biztosítóra nézve is boldogító hatásáról meggyőzhessük. — Mindenestre tanulmányozását mindenkinek ajánljuk.

10. 11. és 12-dik díjszabály.

Az a természet, mely a szeretteink iránti kötelességekre megtanít, saját jövőnkről is gondoskodnunk parancsol, s valóban nem kisebb mulasztás a magunk jólétének biztosítását elhanyagolni, mint gyermekeink jövőjét lehetőleg elő nem mozdítani.

Az első magyar biztosító társaság 10, 11, és 12-dik díjszabályai oly egyénekre tartoznak, kik magoknak akarnak bizonyos összeget biztosítani.

Igy p. o. ha egy 20 éves egyén azt akarja, hogy 60 éves korában 100 frtnyi tőke fizetessék kezeibe: fizet a 10-dik díjszabály szerint, — egyszerre 14 frt. 71 krt, vagy évenként 90 krt; ha pedig azt kívánja, hogy 60 éves korától kezdve élete fogytaig, évenként 100 frtnyi nyugdíj huzhasson, fizet — a 11-dik díjszabály szerint egyszerre 94 frt. 60 krt, vagy éven-

kint 5 frt. 92 krt. A díjfizetés természetesen megszűnik mielőtt a biztosított fél a kitűzött korévet eléri, valamint halála esetén is.

A 12-dik díjszabály szerint, a befizetés napjától kezdve, életfogytig fizetendő évjáradékot lehet biztosítani, még pedig bizonyos, egyszerre befizetett díjért évenként annál nagyobb járadék fizettetik, minél idősebb a biztosító fél.

És ezennel bezárjuk e közhaszonra szánt cikksorozatot.

A felhozott példák természetesen nem mindenkire alkalmazhatók, sőt a közkezen forgó magyarázási könyvecskék sem tartalmazzák mind azon módokat, melyekkel az első magyar biztosító társaságnál biztosítani lehet. Elsorolt példáink csupán újmutatásul kívánnak szolgálni azok részére, kik az életbiztosítás előnyeit még át nem érezték; az itt és a biztosítási könyvecskékben elő nem forduló esetekre nézve pedig a társulat ügynökségei, mindenkinek készek a leg részletes felvilágosításokat adni.

Az Isten áldása.

Tehát a kaszálás ideje is elkövetkezett, (idesztova el is mulik,) de hajh! a kaszálók ez idén nem oly zöldek és nem oly illatosak, mint más, esősebb években. Az anyaszéna határainkon majd mindenütt, de különösen a hátsabb helyeken csekély, törpe és sovány, s ezen Isten áldása csak a lapályosb réteken, és vizállásos helyeken sűrűbb egykissé. Így a vajdalapason, az öndődön és a szepes dél felé eső lapályosb részén bővebben termett téli takarmányszéna, mint általában egyéb határrészekben; de ott is csak felényi, sőt harmadrésznit kaszálnak, mint tavaly. Valóban csaknem kétségbe kellene esni a marha- és juhtenyésztő gazdának, kivált ha hosszan tartó, havas telünk lesz, ha csak a természet, bő sarjuval nem pótolja mostohaságát.

A tengeri másodszori kapálása, illetőleg feltöltésének ideje is nyakunkon van. Az előrelátó, eszélyes gazda, a tengeri lövét jó magasan feltölteti, miután a mostanihoz hasonló száraz, nedvszegény idén, tapasztalás szerint ez egyedüli védszer a kiszülés ellen.

A paszuly és kolompér ez idén, úgy látszik, meghálálják a gazda költségét, fáradságát.

A répatermesztőket sem fenyegeti nagy szomorúság, kivált ha a gyomlálást nem reszeli.

A repczetermesztők is kinyerhetik földbe szórt tőkéjüket, még pedig, ha valami még mostohább időjárás — a mitől Isten őrizzen! — közbe nem jő, kamatostól, s a termésre bő áldomást íhatnak a gyönyörűen nevedő szőlő nektarából.

A zöldségekre nézve általában nem igen szép kilátást enged a tartós szárazság. Még a derecskeiek sem sok reményt kötnek véres hagymájokhoz, ha bár az, a közelebbi kis jégesőt kiheverheti is.

D. E.

Közélet.

Az „emlékkert“ társulat, f. hó 21-kén tartott gyűlésében, a jul. 6-kán tartandó sorshuzás részleteinek meghatározásával foglalkozott. — Tanácskozásának eredményét, a nyerepménytárgyak és adományozók névsorával együtt, lásd mai mellékletünkben.

Mi csak annyit teszünk hozzá, hogy a jul. 6-diki hangverseny érdekes ígérkezik lenni.

Kertészeti egyesületünk választmánya, f. hó 23-kán „izelő értekezletet“ tartott a fűvészkerti kertészlakban. Tudtára adjuk azoknak, a kik még nem tudnák, hogy ezen izleléseknek célja nem egyéb, mint a valóban nemes gyümölcsfajoknak, az alfajoktól elválasztása. Tudjuk: mennyi visszaélés történik a gyümölcsészet körül, hányszor kapunk drága pénzért csekély, olykor egészen más fajú gyümölcsöt, mint a minőt megrendeltünk; ellenben nem ritkaság, hogy igénytelen kertben, mintegy elrejtve, a legjobb gyümölcsöt találjuk. E bizottmányi izleléseknél, a bemutatott gyümölcsök minősége meghatározatván, egyrészt a visszaélések akadályoztatnak, (a mennyiben a lelkiismeretlen kertészek és magkereskedők neve tudomásra jön,) míg más részről a termeszőknek alkalom nyújtatik, hogy méltatlansággal illetett gyümölcseiket, minél gyakrabban letegyék a bizottmány asztalára.

A 23-diki értekezlet alkalmával, az állandó kiállítás eszméje ismét megpendítettén: Csanak József ur, közönségesen ismert buzgóságával azon ajánlatot tette, hogy házában egy boltot ingyen átenged azon célra, hogy ott állandó kiállítás, és kertészeti ügynökség rendeztessék. — A kertészeti egyesület tevékenysége, reméljük, nem sokáig hagyandja ez eszmét létesítetlenül.

Többi közt általános rokonszenvvel találkozott ezen értekezlet alkalmával azon indítvány is, hogy

nintán csaknem teljes gyümölcsészeti szótárunk létezik, mindenütt, a hova az egylet karja kiterjed, magyar nevek alkalmaztassanak a növényeknél.

A fótanodai önképezde felől következő értesítést vesszük:

Az önképezde f. évi 19-dik ülésében Bihari Péter, mint megbízott kiadó, jelentést tesz Kovács Gyula költeményének kiadásáról, mely szerint az összes bevétel 539 frt. 50 kr. az összes kiadás 267 frt. 32 kr. e szerint a tiszta jövedelem 272 frt. 18 kr. 222 példány még eladatlan. — A kiadónak, fáradozásaért, a közönségnek meleg pártolásaért, az elhunyt költő szüleinek, a kiadás jogának átengedéseért, egyiránt forró köszönetét nyilvánítja az önképezde. — A jövedelemből 136 frt. s a megmaradt példányok fele, a szülék akaratahoz képest, ösztöndíjalapul a miskolci ref. lyceumnak átküldetett.

A 24-dik ülésben fótanodai joghallgatók tettek jelentést, az általok f. hó 15-kén rendezett műkedvelői előadás jövedelméről. E szerint a bevétel 293 frt. a kiadás 143 frt. és így tiszta jövedelem 150 frt. Mely összeg a rendezők kívánatához képest „jogászalapítvány” czim alatt fog az önképezde által kezeltetni, s kamata évenként egyegy önálló becsü költői pályamű díjazására fordíttatni.

És így az önképezdének, e naptól kezdve két alapítványa van. Adja isten, hogy munkássága hathatós legyen a nemzet szellemi gazdagságának megalapításában!

A debreczeni ref. egyháztanács, a leköszönt K. Tóth Mihály ur helyébe, Gőnyei Károly urat választotta számvevőnek.

Meg kell czáfelnünk a fővárosi lapok azon hírét, mintha a Richard abbé által városunkban kijelölt források már meg is nyitattak volna. E forrásokat maig is vastag földrétegek fedik, pedig nem ártott volna legalább egyet, ha csak a közönség megnyugtató tekintetéből is felnyitni.

Annyi áll, hogy Richard pap nálunk több tanujelét adta csodálatra méltó tehetségének. Így p. o. a hortobágyon messziről megmondta, hogy két egyenlően felszerelt kut küzzül, melyeket csak akkor látott először, melyikben van, és melyikben nincs víz. Sz. J. ur serházában egy használat alatti kutat, vastag falon által megjelölt, stb. stb.

A „cselédjavító egyesület”-nek Prépost István ur által e hó 22-kére hirdetett alakít(and)ó közgyűlése, gyűlésezők hiányában ez uttal sem tartatható meg. — Nem tudjuk, hogy a mi „moll”-ból muzsikáló collegánk ráhuzza-e a „három a táncz”-ot?

A napszamosok munkadíja e héten, szokott élelmezéssel, (reggeli, ebéd, és vacsora,) és jó hosszú déli álmossal, 50—60 kr. közt váltakozott.

Mintegy két hét előtt megnyitlak — az ég csatornái? nem, hanem a városház alatti tömlőzők tájáról az utcára szolgáló csatornák! Hogy megnyitattak, annak meglehet a maga helyes oka, de hogy két hét óta nyitva állanak,* az már menthetetlen, valamint az is, hogy a nyílás tátongó torkát még csak elfedni sem tartatik szükségesnek. Valóban, hogy eddig még senki sem törte itt nyakát, azt nem egyébnek köszönhetjük, mint a kloakából bőven fejledező ammoniának, mely legjártabb utcáink egyikén az orokat oly régóta boszantja, s a közeledőt elriasztja.

Lassankint pusztulnak városunkból a disztelen órházak és mészárszékek, melyek a régi jó időknek nem a legörvendetesb maradványai voltak nálunk. Ohajtandó, hogy a főpiaczi burkolattal szemközt, a két váradutca összefolyásánál és a két csapóutca nyílásán fekvő, vakolatot sirató két épület is, rendeltetésének mielőbb átadassék.

A fővárosi ujságirodalomban nevezetesb újdonságok: hogy a „Magyarország” szerkesztését békésmegyei alk. főjegyző Szathmáry Károly, a „Magyar Sajtó”-ét pedig Jókai Mór veszi át. Pompéry János „Ország” czimű lapot fog megindítani.

A kolozsvári „Korunk”-at Kőváry László adja ki, Sz. Fehérvárott pedig borászati közlöny indult meg.

A pesti nemzeti színházhoz művezetőt keresnek, 2100 frt. évdíjra. Jelentkezni f. évi szeptember 12-ig lehet. Tallérosi Zebulon már folyamodott.

A husvágást Győr város is csaknem egészen felszabadította. — Nálunk még erősen tartják a féket.

Furtán, az urnapi ágyuzás alkalmával, egy embert az ágyu fojtása megölt.

Sarkadi tudósítás szerint, az ottani nép a közelebbi bíróválasztás alkalmával zavargásokban tört ki.

Párisban Esther nevű színésznő közelebb a legnagyobb nyomorban halt meg. Tehetsége és kora virágában e szegény nő többiközt arról volt nevezetes, hogy roppant pénzt költött. Egy ebéd alkalmával, csak cseresnyére 10,000 frankot vesztegetett, és most meghalt nyomorban, csaknem észrevétlenül.

* Most már egy rész be van építve. Szerk.

Mennyi tanuság egy kis eseményben. Bár megtanulnánk a más példájából, 1-ször, hogy tányérnyaló barátokban nincs mit bizni, 2-szor, hogy a kicsapongásnak rendesen rossz vége van, 3-szor, hogy 10,000 frank áru jótét többet ér mint ugyanannyi cseresnye, 4, és 77-edszer, hogy a jó színésznek ezeket érdemel.

Beküldetett: Előfizetési felhívás Zombory Gedő „Fény és árny“ című történeti beszélyeire, melyek egész jövődelmé egy, Szathmáron felállítandó Kölcseyszoborra fog fordítottatni. — Előfizetheti (Szathmáron, szerzőnél, jul. 15-kéig.) 1 frt. diszpédánnyra 2 frtjával.

Piaczi árak június 24-kén.

Közép ár: 1. pozsonyi mérő tiszta buza 4 frt. 20 kr. — Kétszeres 5 frt. 60 kr. — Rozs 2 frt. 70 kr. — Árpa 1 frt. 80 kr. — Zab 1 frt. 50 kr. — Tengeri 3 frt. 35 kr. — Köles 5 frt. 80 kr. — Kása 5 frt. 60 kr. — Egy mázsza szalonna 36–38 frt. — kr. — Egy font marhahus 20 kr.

A helybeli anyakönyvtár jöltevői.

(Folytatás.)

51. Baranyi László helyb. polg. volt nőneveldei igazgató: nyolcz darab, főrészt növelészeti könyvet, s a lebbő és ásványgyűjteményhez több czikket.

52. Ludányi Bay Ferencz urb. törvénysz. elnök: Pazonyi birtokot illető eredeti hártya és papir okmányokat a XIII-dik századtól fogva, 58 db.

53. Kallós Lajos főisk. tanár mint szerző: Nehány lap az élet jogirataiból. Pest. 1848. I–VI. füzet. — Magyar polgári jog alapelvei. 2-dik kiadás. Debreczen. 1862.

54. Kiss Sándor takarékpénztári könyvvezető: egy emlékszerű érc pecsétnyomót a közelmúlt időkből.

55. Balkányi Szabó Lajos h. ügyvéd mint szerző: Magyar ősmesék I. II. Debreczen. 1860–2.

56. Gr. Dégenfeld-Schomb. Gusztáv segédgondnok: Bethlen Gábor ezüst érmét 1625-ből.

57. Kádár Ferencz h. mérnök mint szerző: Debreczen város és környéke. Mérnöki nagy abrosz.

58. Thewrewk József, Ponor, mint szerző és kiadó: több rendű nyomtatványokat és képeket.

59. Révész Imre mint szerző: A prot. egyházalkotmány alapelvei. Szarvas. 1856. — A hit, tudomány és szeretet. Szarvas. 1856. — Vélemény a magyar prot. egyházalkotmány főbb pontjai felett. Debreczen. 1857. — Erdősi János. Debreczen. 1859. — Etel laka. Debreczen. 1859.

40. Moosi Antal mint szerző: Phaerdrus meséi. Kecskemét. 1855.

41. N. Kőrös város községválasztmány: határukban ta-

lált V-dik vagy méhben hagyott László magyar király szép arany forintját.

42. Kerkapoly Károly tanár mint szerző: Világtörténet I. kötet. Pápa. 1860. — Protestans egyházalkotmány. Pápa. 1860.

43. Vargha János igazgató mérnök. főiskolai gazdasági választm. ülnök: Calamai Luigi, Recherche chimiche sull'aque del mar Adriatico. Firenze. 1847.

44. Erdélyi muzeum igazgatósága: Muzeumegylet évkönyvei. I. III. 1860–1.

45. Ipolyi — Stummer Arnold, törökszentmiklósi lelkész, mint szerző: Beiträge zur mittelalterl. Siegelkunde Ungaris. Wien. 1859. diszmü.

46. Ladányi Gedeon főisk. tanár mint szerző: történelmi munkáinak minden köteteit.

47. H. Böszörményi egyházi és városi előljáróság: Öt-százhetvennyolcz darab orvosi szakra tartozó könyvtömeget, néhai Kazinczy Sámuel hagyatékából.

48. Torma Károly m. akad. tag, Csicsó Keresztúrról; — Bacsó Ferencz ügyvédsegéd; — Biró Károly, Bagosi Károly, Bokros Benedek, és Márton Elek, hittanhallgatók; Engländer Lajos V-dik, Katz Albert és Oláh Gyula II-dik, Nagy Vincze I-ső oszt. gymn. tanulók; Vásárhelyi Imre jogtudor; — Miklovitz Bálint hittanjelölt; Mészáros Sándor és Molnár Mihály iskolai szolgák; — Hamary Dániel orvostudor; — Dusótzky Pál tiszti sebész; — Kun Bertalan miskolci — és Szarka József szigeti lelkész; — Oszterlam Ernő tanár; — Nógrád és Szabolcs megye tisztikara; — Lévai Lajos irnok, — Varga Mihály debreczeni polgár, egyes darab könyveket, füzeteket, érmeket és régiségi czikkeket.

49. Báthory Sándor mint szerkesztő: Népművészet I. II. félév.

50. Sárvári Jakabné és Simonffy Sámuelné, szül. Ercsey Róza és Krisztina asszonyságok: néhai Ercsey Dániel bölcsészeti tudor és főiskolai tanár m. tud. akadémiai diszokmányát.

51. Tar Sámuelné, szül. Sityery Zsuzsanna asszony N. Váradról: Nagy Lajos Magyar király biharmegyei Szöllős falu határában Pecze malma ásatásakor talált négy darab ezüst érmét.

52. Telegdi Kovách László h. ügyvéd: Debreczeni Ellenőr I. II. III. 1861.

53. Dragota Ignác helyb. nagy keresk. rézkorbóli ritka műszépségű és épségű pallost.

54. Ney Ferencz főreáltanodai igazg. Pestről: 3 db. tano-dai emlékiratot.

55. A városi t. tanács 4 db. arany, és 45 db. ezüst érmét, a városház alapjai ásatásakor találtakat.

56. Jánosi Károly földbirtokos: II. József arczképével és „virtute & exemplo“ jelmondatával ékeskedő féltallérnyi ezüst érmét.

Kivonatok

Debreczen város régi jegyzőkönyveiből.

(Folytatás.)

Item decretum est: hogy Vasárnap, miglen a déllyesti Predikatio meg nem leszen, semmi féle szekerest a sorompókon bé nem kell bocsájtani.

Valaki itt való ember külső Bódogfalváról bort hozat bé, a büntetése az, hogy a bort el vegyék, és 12 frtot vegyen rajta a Biró, és a kik oda mentek ki inni, azok is 12 frtal büntetessenek.

27. Decz. (Magyar.) A Hajduság reánk Igyekezetű ellen ilyen formát tartunk a Vigyázásban, és magunk őrzésében, hogy reánk ne szállyanak: hogy a Felső Járásban 4 gondviselő Tanácsbeli Ember legyen.

1607 főbiró Tóth Mihály.

2-a. Jan. (Magyar.) Mivel a hajduságnak tudjuk az ő gonosz szándékát s ellenünk fenn léteket: valamely ideig semmi féle rendet se kalmárt, sem egyebet, se sokadalomba sehova ki ne bocsássunk városunkról.

7-a. Nov. (Magyar.) Noha a német nemzet birodalma alatt Taxát fizettünk, de mivel most Erdélyben vagyunk foglalva, és ott sokszor vetik fel, s a városnak felette terhes volna, hanem valamint az Ország fel veti az Adót, a szerint kell fizetni.

Itt a jegyzőkönyv fedelén belől ez van írva:

(Magyar.) Memorialia: A Hajduság 1607-dik esztendőben 25-dik Octóberben ugmint Nagy András kiálták fel.

Anno 1608. 6-a. Febr. Báthori Gábor uramat Ő nagyságát a Hajdu vitézek tették Fejedelmé.

18-a. Febr. Báthory urunk küldött Nagy Andrásnak zászlót, ezüstös szerszámmal Bethlen Gábor uram által.

2-a. Jan. (Magyar.) Deliberatum: Hogy a Procurátorok a Jóság keresés és Főben járó dologból a Principálisokon öt Forintot vegyenek szolgálatjokért, ezen alább való perekől három forintot, és kettőt, másfelet, és egyet. Mikor pedig meg fogadja valamely ember, felét a miben

meg fogadja, adja meg, a Felét akkor, mikor a Törvény végben megyen; ha pedig a per közben meg békellenek, a mit fizetett, tartozzék a Procurator vissza adni, ezt pedig a Procuratorok sub amissione Officii Procuratoris observályák.

10. Jan. (Magyar.) Mivel az Ur Isten a hadakat rajtunk hozta, szabadsagunkkal ugy a mint kellene, nem élhetünk, sőt estvétől fogva viradtig és viszont estvéig mint érhessük az időt, és mi eshessék rajtunk — nem tudjuk; ehez képeest végezzük, hogy minthogy mintegy Táborba, sőt ugyan abba vagyunk, a perekről tegyen törvényt felölle Biró Uram, ismét ha Város népével kell perelni, Biró Uram tegyen Törvényt felölle.

1609. főbiró Tolnai Litteratus Imre.

17-a. Jan. (Magyar.) Mivel Portörő Jakab Uram Tokajba sokat szenvedett a Németek fogóságában, kárt is valla, hogy az elmúlt Esztendőben, és e folyó 1609-dikben a botbért 12—12 frtot meg ne fizesse szenvedéséért.

14. Febr. (Magyar.) Az három tolvajok felől Kenész János, Vég István, Angyal Mátyás felől deliberatum est; sat. eadam die palo affixi sunt.

3-a. Oct. (Latin.) Bárha a Fejedelemnek Octóber 1-jén azon parancsa hozatott, és mutatott fel nagyságos Imreffy János emberei által, hogy a Bösörményi lakosok ne irassanak s vétessenek be, a Város régi Privilegiumai, s dicső királyok által engedett s a mostani fejedelem által is megerősített szabadságok erejénél fogva azonban beirassanak és befogadtassanak.

Nyílt tér.

Felhívás.

Tisztelettel felkéretnek mindazok, kik a debreczeni színügyegylet javára gyűjtő iveket elfogadtak, hogy iveiket, akár betöltve, akár betöltetlenül, f. évi július 1-ső napjaig egyleti pénztárnok Borsos Ferencz urhoz beküldeni sziveskedjenek.

A debreczeni színügyegylet
elnöksége.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

HIBDETÉSEK.

Lakváltoztatás.

Tisztelettel értesitem a t. cz. közönséget, hogy pünkösdtől kezdve, lakásomat a nagyujtöczi 1660-dik számú házból t. cz. Farkas Ferencz ur pia czütczai 1698-dik szám alatti házába tettem át.

Pontos István

kereskedelmi és biztosítási ügynök.

Életbiztosítás!

**az első magyar általános
biztosító társulat által.**

Az első magyar általános biztosító társaság alóli **ügynöksége** ajánlkozik, az életbiztosítási körbe vágó mindennemű biztosítások elfogadására, ugymint:

Halál esetre szóló biztosításokra, mely szerint valaki bármikor bekövetkező halála esetére, családja, rokona, hű eselédje, vagy valamely intézet, templom, iskola, színház javára tetszés szerinti összeget biztosíthat.

Tulélést biztosításokra, mely szerint a szülék gyermekeik kiházasítására, haiknak katonakötelezettség alóli fel szabadítására, vagy egyesek magoknak tehetetlen hajlott korokra, bár mely összeget biztosíthatnak.

Még számos, itt a hely szüke miatt elő nem sorolható biztosításmenekről, a társaság alapszabályairól, s annak minden más, nem hazai társulatok feletti szembetűnő különös előnyeiről egész készséggel kimerítő felvilágosítást ad, s a fentebb elősoroltak között, bármely nemű ajánlatokat, bevállásokat elfogad,

a társaság helybeli ügynöke

Pontos István.

5—7)

Nagyujtöczi 1696. sz. a.

Az „Anker“

élet és járadék biztosító társaság

ajánlkozik minden az életbiztosítási körbe vágó biztosítások elfogadására, u. m.

Tulélési biztosításokra, melynél a szülék gyermekek részére, kiházasításra, katonasági kötelezettség alóli felmentésre, idővel gazdalkodás vagy üzlet elkezdésére bármely összegű tőkét biztosíthatnak.

Haláleseti biztosításokra, melynél a család fő bármily rögtön bekövetkező elhalása esetére családjának tetszés szerinti összeget biztosíthat.

Évi-járadék biztosításokra, melynél bárki is, vagy egy azonnal, vagy később meghatározott időben kezdődő évi járadékot (Pension) biztosíthat magának.

Az „Anker“ minden más társaságok felett legolcsóbb díjain kívül a biztosító közönségnek egyuttal a legnagyobb garantiat nyújtja

3.460.124 frt 70 kra menő

alapja által a mennyiben ezen alapra, semminemű más osztály fektetve nincs.

Ajánlatokat elfogad, valamint minden felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad.

Debrecen május 10. 1862.

Az „Anker“ főügynöksége

E KISS ZSIGMOND.

Iroda főterem Schafferház 2140 sz. az emeleten.

57^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	15 frt.	20 kr.	Rozsliszt 2-dik rendű	5 frt.	60 kr.
B. ugyanaz apró	15	20	00. árpakása	15	„
C. dara középszerű	13	40	0. árpakása	14	„
0. királyliszt	14	20	1. árpakása	12	„
1. lángliszt	13	20	2. árpakása	10	„
2. montliszt	12	20	3. árpakása	8	„
3. zsemlyeliszt	10	40	4. árpakása	7	„
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	8	20	Árpaliszt	3	„
5. ugyanaz 2-dik	7	„	Lábliszt	3	„
6. barnakenyérliszt	5	40	Körpa	2	„
Kétszerliszt	6	70	Buzaalj	3	20
Rozsliszt 1-ső rendű	8	„			

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákokat, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárja.

Debreczen 1862. Junius 1.